

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای هنرآموز
الزامات محیط کار

کلیه رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- راهنمای هنرآموز الزامات محیط‌کار - ۲۱۰۷۵۵
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
- احمدرضا دوراندیش، محمد کفاشیان، مالک مختاری، حسن آقابابایی، ابراهیم آزاد، مهدی اسمعیلی، حمید تقی‌پور ارمکی، محمدرضا سلطان محمدی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
- محمدرضا سلطان محمدی، حمید تقی‌پور ارمکی (اعضای گروه تألیف)
- اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
جواد صفری (مدیر هنری) - ایمان اوجیان (طراح یونیفورم) - طاهره حسن‌زاده (طراح جلد) - رضوان جهانی (صفحه‌آرا)
- تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش
(شهید موسوی) تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶،
کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
- وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
- شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج -
خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰
صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵
- شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
چاپ اول ۱۳۹۶
- نام کتاب:
پدیدآورنده:
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:
مدیریت آماده‌سازی هنری:
شناسه افزوده آماده‌سازی:
نشانی سازمان:
ناشر:
چاپخانه:
سال انتشار و نوبت چاپ:

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

دست توانای معلم است که چشم انداز آینده ما را ترسیم می کند.

امام خمینی (قَدَسَ سِرّه الشَّرِیف)

۱.....	فصل اول: کلیات
۲.....	■ مقدمه
۱۰.....	■ الزامات محیط کار چیست؟
۱۳.....	■ چارچوب مفهومی الزامات محیط کار
۱۵.....	■ سازماندهی محتوا
۱۶.....	■ شیوه ارزشیابی
۱۶.....	■ الزامات اجرا
۱۶.....	■ صلاحیت مریبان
۱۷.....	■ تعاریف و اصطلاحات
۱۷.....	■ رویکرد برنامه درسی ملی
۱۷.....	■ دنیای کار
۱۷.....	■ محیط کار
۱۷.....	■ بنگاه اقتصادی
۱۷.....	■ صلاحیت حرفه‌ای
۱۷.....	■ آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای (TVET)
۱۸.....	■ شغل (Job)
۱۸.....	■ حرفه (Occupation)
۱۸.....	■ وظیفه (Duty)
۱۹.....	■ تکلیف کاری (Task)
۱۹.....	■ شایستگی (Competency)
۱۹.....	■ سطح شایستگی انجام کار
۱۹.....	■ چارچوب صلاحیت ملی (NQF)
۱۹.....	■ سطح صلاحیت (Level of Qualification)
۲۰.....	■ برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای
۲۰.....	■ آموزش مبتنی بر شایستگی

۲۱	استاندارد شایستگی حرفه
۲۱	هویت حرفه‌ای
۲۱	گروه تحصیلی - حرفه‌ای (چند رشته تحصیلی - حرفه‌ای)
۲۱	رشته تحصیلی - حرفه‌ای
۲۱	اهداف توانمندسازی
۲۲	یادگیری یک پارچه و کل نگر
۲۲	یادگیری
۲۲	فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته
۲۲	محتوا
۲۳	بسته تربیت و یادگیری
۲۳	استاندارد فضا
۲۴	مواد، رسانه‌ها، مراکز، مواد و منابع یادگیری
۲۴	مراکز یادگیری
۲۴	رسانه‌های یادگیری
۲۴	منابع یادگیری
۲۴	مواد یادگیری
۲۵	فصل دوم: تدریس واحدهای یادگیری
۴۵	جدول بودجه‌بندی (هر جلسه ۲ ساعت می‌باشد)
۴۸	طرح درس جلسه اول
۵۰	طرح درس جلسه دوم
۵۲	طرح درس جلسه سوم
۵۳	طرح درس جلسه چهارم
۵۴	طرح درس جلسه پنجم

موضوع اولین هدف عملیاتی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مربوط به پرورش تربیت یافتگانی است که با درک مفاهیم اقتصادی در چارچوب نظام معیار اسلامی از طریق کار و تلاش و روحیه انقلابی و جهادی، کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر و با رعایت وجدان، عدالت و انصاف در روابط با دیگران در فعالیت‌های اقتصادی در مقیاس خانوادگی، ملی و جهانی مشارکت می‌نمایند. همچنین سند برنامه ملی درسی جمهوری اسلامی ایران «حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری» به قلمرو و سازماندهی محتوای این آموزش‌ها پرداخته است.

در برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای علاوه بر اصول دین‌محوری، تقویت هویت ملی، اعتبار نقش یادگیرنده، اعتبار نقش مرجعیت هنرآموز، اعتبار نقش پایه‌ای خانواده، جامعیت، توجه به تفاوت‌های فردی، تعادل، یادگیری مادام‌العمر، جلب مشارکت و تعامل، یکپارچگی و فراگیری، اصول تنوع‌بخشی آموزش‌ها و انعطاف‌پذیری به آموزش بر اساس نیاز بازار کار، اخلاق حرفه‌ای، توسعه پایدار و کاهش فقر و تولید ثروت، شکل‌گیری تدریجی هویت حرفه‌ای توجه شده است.

مطالبات اسناد بالادستی، تغییرات فناوری و نیاز بازار کار داخل کشور و تغییر در استانداردها و همچنین توصیه‌های بین‌المللی، موجب شد تا الگوی مناسب که پاسخگوی شرایط مطرح‌شده باشد طراحی و برنامه‌های درسی بر اساس آن برنامه‌ریزی و تدوین شوند. تعیین سطوح شایستگی و تغییر رویکرد از تحلیل شغل به تحلیل حرفه و توجه به ویژگی‌های شغل و شاغل و توجه به نظام صلاحیت حرفه‌ای ملی، تلفیق شایستگی‌های مشترک و غیرفنی در تدوین برنامه‌ها از ویژگی‌های الگوی مذکور و برنامه‌های درسی است. بر اساس این الگو فرایند برنامه‌ریزی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در دو بخش دنیای کار و دنیای آموزش طراحی شد. بخش دنیای کار شامل ده مرحله و بخش دنیای آموزش شامل پانزده مرحله است. نوع ارتباط و تعامل هر مرحله با مراحل دیگر فرایند به صورت طولی و عرضی است، با این توضیح که طراحی و تدوین هر مرحله متأثر از اعمال موارد اصلاحی مربوط به نتایج اعتباربخشی آن مرحله یا مراحل دیگر می‌باشد.

توصیه سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی بر تدوین اجزای بسته آموزشی جهت تسهیل و تعمیق فعالیت‌های یاددهی-یادگیری، کارشناسان و مؤلفان را بر آن داشت

تا محتوای آموزشی مورد نظر را در شبکه‌ای از اجزای یادگیری با تأکید بر برنامه‌درسی رشته، برنامه‌ریزی و تدوین نمایند. کتاب راهنمای هنرآموز از اجزای شاخص بسته آموزشی است و هدف اصلی آن توجیه و تبیین برنامه‌های درسی تهیه شده با توجه به چرخش‌های تحولی در آموزش فنی و حرفه‌ای و توصیه‌هایی برای اجرای مطلوب آن می‌باشد.

کتاب راهنمای هنرآموز در دو بخش تدوین شده است.

بخش نخست مربوط به تبیین جهت‌گیری‌ها و رویکردهای کلان برنامه درسی است که کلیات تبیین منطق برنامه درسی، چگونگی انتخاب و سازماندهی محتوا، مفاهیم و مهارت‌های اساسی و چگونگی توسعه آن در دوره، جدول مواد و منابع آموزشی را شامل می‌شود.

بخش دوم مربوط به طراحی واحدهای یادگیری است و تبیین منطق واحد یادگیری، پیامدهای یادگیری، ایده‌های کلیدی، طرح پرسش‌های اساسی، سازماندهی محتوا و تعیین تکالیف یادگیری و عملکردی با استفاده از راهبردهای مختلف و در آخر تعیین روش‌های ارزشیابی را شامل می‌شود.

همچنین در قسمت‌های مختلف کتاب راهنمای هنرآموز با توجه به اهمیت آموزش شایستگی‌های غیرفنی به آموزش مدیریت منابع، ایمنی و بهداشت، یادگیری مادام‌العمر و مسئولیت‌پذیری تأکید شده است.

مسلماً اجرای مطلوب برنامه‌های درسی، نیازمند مساعدت و توجه ویژه هنرآموزان عزیز و بهره‌مندی از صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی مناسب ایشان می‌باشد.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

